

De mariene schelpen van Terschelling; supplement I

door

J. J. C. TANIS en A. J. A. DE VRIES

(Biologisch Station „Schellingerland“)

R.I.V.O.N Mededeling nr. 74

Tussen 1 mei 1959, de datum waarop het oorspronkelijke artikel (Basteria, Vol. 23, p. 54-76, 1959) werd afgesloten, en 1 mei 1960 konden wij mede door de activiteit van enkele medewerkers waardevolle aanvullingen verkrijgen op de systematische lijst van de mariene schelpen, die aan het Terschellingse strand aanspoelden. Het is vooral te danken aan de zeer gewaardeerde hulp van Dr. C. O. VAN REGTEREN ALTENA bij de controle en determinaties van nieuwe soorten, dat wij de belangrijkste gegevens zo spoedig kunnen bekend maken. Wij zijn hem hiervoor bijzonder erkentelijk.

A. RECTIFICATIES

Op p. 57 boven nr. 11 dient te worden vermeld: Familie: Cyclostrematidae.

P. 61 nr. 42 lees: *Brachystomia scalaris* (MacGillivray).

Op p. 65 boven nr. 69 dient te worden vermeld: Familie: Deltidae.

P. 67 nr. 84 lees: *Anomia patelliformis* Linnaeus.

P. 67 nr. 85 lees: *Anomia squamula* Linnaeus.

P. 69 nr. 101 lees: *Cardium exiguum* Gmelin, 1791.

P. 69 nr. 104 lees: *Cardium paucicostatum* G. B. Sowerby, 1839.

Op p. 71 onder nr. 116 *Mysia undata* (Pennant, 1777) staat: „Tot 1958 was slechts 1 exemplaar van Terschelling bekend.” Dit moet zijn „Tot 1958 waren slechts 4 exemplaren van Terschelling bekend.”

B. NIEUWE GEGEVENS OVER REEDS OPGENOMEN SOORTEN

Rissoa parva (da Costa, 1778)

De var. *interrupta* (J. Adams) werd gevonden in fijn gruis.

Trophon truncatus (Ström, 1768)

In schelpgruis van november 1959 werd een exemplaar van fosiel uiterlijk aangetroffen.

Mangelia nebula (Montagu, 1803)

Een door M. E. Vreede gevonden horentje werd door de heer G. Spaink gedetermineerd als *Mangelia nebula* var. *elongata* Jeffr.

Cardium scabrum Philippi, 1844

In september 1959 werden verscheidene jonge, levende exemplaren aangevoerd op een balk.

Teredo megotara Hanley, 1848

Vele duizenden levende exemplaren spoelden in september 1959 in tientallen stukken drijfhout aan.

Toracia papyracea (Poli, 1795)

Het gruis in november en december 1959 leverde opvallend veel fragmenten van deze soort.

C. NIEUWE LITERATUURGEGEVENS

Het in 1959 verschenen boek van ENTROP (zie aanvulling literatuurlijst) over de recente schelpen van het strand vermeldt een aantal soorten, waarvan niet eerder beschrijvingen in de Nederlandse handboeken werden opgenomen. Deze soorten zijn:

Patella depressa Pennant, 1777-ENTROP (1959) p. 181; fig. 121.

Patella athletica Bean, 1844-ENTROP (1959) p. 182; fig. 123.

Lacuna crassior (Montagu, 1803)-ENTROP (1959), p. 197; fig. 138.

Skeneopsis planorbis (Fabricius, 1780)-ENTROP (1959) p. 221; fig. 160.

Dentalium vulgare da Costa, 1778-ENTROP (1959) p. 166; fig. 111.

Anomia patelliformis Linnaeus, 1761-ENTROP (1959) p. 91; fig. 40.

Cardium scabrum Philippi, 1844-ENTROP (1959) p. 110; fig. 58.

Opmerking: ENTROP meldt één enkele vondst van *Angulus donaci-nus* (L., 1758) voor Terschelling (p. 140). Blijkens een mondelinge mededeling berust deze melding op een opgave van VAN BENTHEM JUTTING in de Lijst van Gemeenten als Vindplaatsen van Nederland-sche Mollusken - Basteria 1947, vol. 11 p. 84. Daar deze opgave blijkbaar gegrond is op de niet bevestigde vondst door leden van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie in 1941 (KAAS & TEN BROEK, 1942, p. 113) hebben wij deze soort niet opgenomen.

D. NIEUWE SOORTEN

Na het afsluiten van het systematische overzicht van 1 mei 1959 zijn 15 nieuwe soorten voor Terschelling bekend geworden. Een wel zeer spectaculaire vondst was die van een pak rubberplaten door DE VRIES in september 1959. Er kwamen niet minder dan 7 nieuwe aanwinsten uit te voorschijn. Van de overige 8 soorten werden 2 door drijvende voorwerpen aangevoerd, de andere kwamen uit schelpgruis.

Aanvulling Systematisch Overzicht

Na *Lepidochiton cinereus* (p. 55):

Familie: Fissurellidae

Emarginula reticulata J. Sowerby, 1813

Van Regteren Altena, Bloklander & Pouderoyen, 1954, p. 57; fig. 2 plaat 1.

Eenmaal, in september 1959, aangevoerd op een pak rubberplaten.

Na *Cantharidus exasperatus* (p. 56):

Cantharidus clelandi (Wood, 1828)

Eenmaal, in september 1959, aangevoerd op een pak rubberplaten.

Na *Cingula semistriata* (p. 58):

Alvania cancellata (da Costa, 1778)

Eenmaal, in september 1959, aangevoerd op een pak rubberplaten.

Alvania beani (Thorpe, 1844)

Kaas & Ten Broek, 1942, p. 152; fig. 9 plaat XII (s.n. *Alvania beanii* *beanii*).

Van Regteren Altena, Bloklander & Pouderoyen, 1954, p. 63; fig. 38 plaat 4.

Eenmaal, in september 1959, aangevoerd op een pak rubberplaten.

Alvania punctura (Montagu, 1803)

Entrop, 1959, p. 213; fig. 152.

Eenmaal, in september 1959, aangevoerd op een pak rubberplaten.

Na *Rissoa parva* (p. 58):

Rissoa albella Lovén, 1846 var. *sarsi* Lovén, 1846

In november 1959 gevonden in gruis, gekit aan kokertje van *Lanice conchilega*.

Na *Epitonium clathratulum* (p. 60):

Familie: Aclididae

Actis minor (Brown, 1827)

Van Regteren Altena, Bloklander & Pouderoyen, 1955, p. 33, fig. 77 plaat 8.

Eenmaal, in juni 1959, gevonden in een laag verpulverd veen vermengd met fijn schelpgruis.

Actis walleri Jeffreys, 1867

Van Regteren Altena, Bloklander & Pouderoyen, 1955, p. 33, fig. 78 plaat 8.

Eenmaal, in september 1959, gevonden in gruis.

Na *Brachystomia eulimoides* (p. 61):

Turbonilla elegantissima (Montagu, 1803)

Entrop, 1959, p. 265; fig. 201.

Van mei tot september 1959 werd deze soort enige malen in het gruis gevonden.

Na *Modiolus modiolus* (p. 66):

Modiolus barbatus (Linnaeus, 1758)

Entrop, 1959, p. 77; fig. 26.

Eenmaal, in september 1959, werden 2 juveniele exemplaren aangevoerd op een begroeide balk.

Modiolus phaseolinus (Philippi, 1844)

Entrop, 1959, p. 79; fig. 28.

Eenmaal, in september 1959, werden enkele exemplaren aangevoerd op een pak rubberplaten.

Na *Anomia patelliformis* (p. 67):

Anomia squama (Gmelin, 1791)

Entrop, 1959, p. 91; fig. 40.

In september 1959 werden enkele exemplaren aangevoerd op verschillende drijvende voorwerpen.

Na *Ostrea edulis* (p. 67):

Ostrea spec.

In september 1959 werden op een pak rubberplaten enkele exemplaren van een nog niet nader gedetermineerde soort aangevoerd.

Na *Lutraria lutaria* (p. 72):

Familie: Donacidae

Donax variegatus (Gmelin, 1791)

Een linkerklip en een fragment van een rechterklip werden in het gruis gevonden, resp. in oktober en in december 1959. Eemfossiel.

Na *Macoma balthica* (p. 73):

Angulus distortus (Poli, 1795)

Een linker- en een rechterklip van dit Eemfossiel werden uit het gruis verzameld in oktober 1959.

E. AANVULLING LITERATUUR
[1959], BOB ENTROP: Schelpen vinden en herkennen. Zutphen.